

הרשות יר"ה, וחעודתם רק להורות דיני אסור והיתר, טרפה וכשר, פסול, אסור ומותר, להגדיל תורה ולהאדירה, להורות לעם רגשי מוסר, צדק ויושר, עפ"י התורה הקדושה הדורשת שלום המלכות והמדינה, ואהבת הבריות הנבראים בצלם וכדומה, ולהנהיג הנהגת הקהלות במצבם המוסרי, אשר כל אלה שייכים רק להרב התורני, וע"כ מה אנחנו מבקשים עתה? רק שישתדלו גדולי עמנו על הדבר שהסכימו בעצמם באספתנו וראו זאת לצורך תקון הכרחי לטובת האומה. לכל אלה הננו נושאים את נפשנו שישתדלו לקיימה עתה בעת אשר דגיעה השאלה הזאת על הפרק אצל הרשות יר"ה.

הנה ידענו ע"פ סדר הטבע כי אחד מהדברים הקשים על האדם, הוא לשמוע לקול מוסר של זולתו, כי באופן הזה הנהו מבטל עצמותו ונותן היתרון לזולתו, אשר זה לא יאבה גם הפחות שבפחותים. לא כן הוא ביחס הרבנות התורנית בישראל מימות עולם, הרב המחזה דעתו איננו מחזה דעתו הפרטית, האנושית, כ"א רק דעת התורה הקדושה, ורוח קדושת דיני התורה מדברת שופטת ומחלטת ממנו, ומאלה בוש לא יבוש גם הגדול שבגדולים לבטל דעתו ולעבור על רצונו רצון האלקי הדובר מקדושת דיני ומצות התורה, הסגורה בפי הרב הידוע לו, כי יראתו קודמת לחכמתו, ולא יעות דעת תורה בשביל שיקול דעתו העצמית והפרטית. אבל איש מלומד, יהיה גם חכם כהימן ורדע, לא יעבור שום איש על רצונו מפני הכרעת דעתו, וע"כ אין בכח המלומדים למשוך אליהם את דעת הקהל והדברים עתיקים וכו'.

הודעתי לרומע"ל הגיוני רוחי, שהמה הגיוני כלל אומתנו הנושאים נפשם עתה אל ראשי עמנו להשתדל בזה, ומדעתי את רוב טרדת י"ג גדולי אצילי עמנו יחי' קשה עלי להלאותו בקריאת מכתב ארוך כזה, וע"כ אבטח כי כבוד מעלתו יעשה גם טובה כפולה, כי יקח דברי לעינים לו בפעולתו וכן יכוון השעה המוכשרת להראות את המכתב הנמרץ הזה לאצילינו יחי' ויתן ה' ויהיו אמרי והגיון לבי לרצון, באמת ובתמים על לבבות ישרי לב יקירי רוח, והיתה זאת להם לזכות הרבים נצח.

וזכות תורה"ק תעמוד להם לדור דורים לתת להם אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד כעתירת ידידו ומכבדו דוש"ט וכו'.

יצחק אלחנן החופ"ק.

ל

ישיבת וואלאזין.

בשנת תרל"ט כשנתמנה השר „מאקאו" למיניסטר הפנים, קבל המיניסטר הזה כתב מלשינות בדבר ישיבת וואלאזין. בימים ההם בהודע הממשלה מאיזו בתי ספר בלתי מאושרים, הביטה עליהם בעיני חשד שהנם כמו נסתרים ונעלמים שאין עין הרשות צופיה עליהם כלל, ושיש לחשוש שיש שמה קן של חרשי משחיתים... במלשינות נאמר שהישיבה הנעלמה הזאת מתקיימת זה יותר משמונים שנה והיא נעלמה מעיני הממשלה כל עיקר, ואין הרשות יודעת כלום במה עוסקים שמה (ובאמת הלא ה' גלוי וידוע שהתקימה בתור בית מדרש גבוה לתלמידי חכמים), וע"כ יש מקום לחשוד שנעשים שמה מעשים תעתועים נגד הממשלה, וראוי ע"כ